

תקונא שתין ותרין

<p>בראשית תמן ב"ת תמן א"ש (ג"א תמן אשרי)¹ בההוא זמנא אסתלק קודשא בריך הוא משכינתיה ואשתארת בת יחידה הה"ד איכה ישבה בדד (איכה א א) ורזא דמלה ויקרא ה' אלהי"ם אל האדם ויאמר לו איכה (&) איה כ"ה אמר ליה אף על גב דגרמת כולי האי ועבדת פרודא באתוון דאסתלק י' מן ה' ו' מן ה'² ואשתארת שכינתא לעילא יחידאה ושכינתא לתתא יחידאה בנין דא ויאמר לו איכה אי"ה כ"ה:</p>	<p>בראשית, שם ב"ת, שם א"ש (שם אשרי), באותו זמן הסתלק הקדוש ברוך הוא משכינתו, ונשארה בת יחידה, זהו שנאמר "איכה ישבה בדד". וסוד הדבר "ויקרא יהו"ה אלהי"ם אל האדם ויאמר לו איכה", איה כ"ה אמר לו, אף על גב שגרמת את כל זה ועשית פרוד באותיות, שהסתלק י' מה', ו' מה', ונשארה השכינה למעלה יחידה והשכינה למטה יחידה, לכן "ויאמר לו איכה", אי"ה כ"ה.</p>
--	--

*בריאשית תמן בת תמן אי בההוא כו' - כצ"ל, ור"ל לפרש פסוק איכה, כמו שמפרש והולך.
 וכ"ה היא בת, דהיא נקרא כ"ה כמ"ש בהרבה מקומות: *דאסתלק יו"ד מן ה' ו' מן ה' ואשתארת
 כו' - כצ"ל והן ב' פעמים כ"ה דק"ש דשחרית ודק"ש דערבית, וע"ל סוף תיקון כ"ה (&) ותיקון
 כ"ו (&):

<p>ויאמר את קולך שמעתי בגן (&) בגין דא³ ואירא כי עירום אנכי ואחבא ועוד ואחבא⁴ רזא דמלה ערום ראה רעה ונסתר⁵ (משלי כב ג) ⁶מאי סתירה דבר נש אלא תא חזי בזמנא דאית רשו למחבלא לחבל [צד ע"ב] אתמר ביה (&) כי תצא אש ומצאה קוצים וכו' ובההוא זמנא והיה כצדיק כרשע (&) ובגין דא אית ליה לבר נש בההוא זמנא לאתטמרא ולא תכסיא דלא אשתכח בינייהו דבההוא זמנא יש נספה בלא משפט⁷ (&) בגין דא ואירא כי עירום אנכי ואחבא:</p>	<p>"ויאמר את קולך שמעתי בגן", בגלל זה "ואירא כי עירום אנכי ואחבא". ועוד "ואחבא", סוד הדבר, "ערום ראה רעה ונסתר", מה הסתירה של האדם, אלא בא וראה, בזמן שיש רשות למשחית להשחית, נאמר בו "כי תצא אש ומצאה קוצים וכו'", ובאותו זמן "והיה כצדיק כרשע", ולכן יש לאדם באותו הזמן להסתתר ולהתכסות, שלא ימצא ביניהם. שכן באותו הזמן "יש נספה בלא משפט", ולכן "ואירא כי עירום אנכי ואחבא".</p>
---	---

*~ויאמר את קולך שמעתי בגן ואירא כי עירום אנכי ואחבא רזא דמלה ערום ראה רעה ונסתר
 בגין דא ואירא כי עירום אנכי ואחבא ובמאי נסתר כו' - כצ"ל, ור"ל שעשו תשובה באותן שנים
 שפגמו, וכמו שמפרש והולך, בסתר עליון ובצל שדי, באלו שנים נתחבאו, ופגמם היה במחשבה,
 בנביעו, דהוא בחכמה, מחשבה מבינה, ואילנא מגן כנ"ל (&) והן בכ' ההי"ן כנ"ל, ובשתייהן שבו,
 והוא תשובה עילאה ותשובה תתאה, כמ"ש ברע"מ פ' נשא (קכג ע"א)⁸:

<p>ובמאי נסתר בר נש מאלין דינים וקטרוגין דלא שלטין עליה בתיובתא הה"ד (&) יושב בסתר עליון דא אימא דאיהי סתר עליון מנה דא חכמה</p>	<p>ובמה נסתר אדם מאלו הדינים והקטרוגים שלא ישלטו עליו, בתשובה, זהו שנאמר "ישב בסתר עליון", זו האם, שהיא סתר עליון ממנה @ זו חכמה,</p>
--	--

¹ "א"ש (נ"א תמן אשרי)" נמחק ברבינו, ובמקומו איתא "אי".

² "מן ה'" נמחק בדפ"א.

³ "בגין דא" נמחק ברבינו.

⁴ "ועוד ואחבא" נמחק ברבינו.

⁵ כתיב ויסתר וקרי ונסתר.

⁶ בגין דא ואירא כי עירום אנכי ואחבא ובמאי נסתר.

⁷ "מאי סתירה דבר נש אלא תא חזי בזמנא דאית רשו למחבלא לחבל לתמר ביה כי תצא אש ומצאה
 קוצים וכו' ובההוא זמנא והיה כצדיק כרשע ובגין דא אית ליה לבר נש בההוא זמנא לאתטמרא
 ולא תכסיא ללא אשתכח בינייהו דבההוא זמנא יש נספה בלא משפט" נמחק ברבינו.

⁸ ע"י מלואים אות (א).

<p>דלא אשתמודע אלא בה בצל שד"י יתלונן דא אימא עלאה (נ"א תתאה) על דשד"י דאיהו אות ברית קדש דאתמר ביה (&) אך בצלם יתהלך איש ודא שכינתא תתאה דאיהי צלמו דקודשא בריך הוא ועליה אתמר ויברא אלהי"ם את האדם בצלמו בצלמו ממש דא שכינתא צלמו דקודשא בריך הוא במדה דיליה בשעור דיליה דלא אוסיף ולא גרע מאי האדם דא שכינתא (נ"א דא עמודא דאמצעיתא):</p>	<p>שלא נודעת אלא בה. "בצל שד"י יתלונן", זו האם העליונה (נ"א התחתונה) הצל של שד"י, שהוא אות ברית קדש, שנאמר בו "אך בצלם יתהלך איש". וזו השכינה התחתונה, שהיא צלמו של הקדוש ברוך הוא, ועליה נאמר "ויברא אלהי"ם את האדם בצלמו", בצלמו ממש, זו שכינה, צלמו של הקדוש ברוך הוא, במדה שלו בשעור שלו, שלא הוסיף ולא גרע, מה זה "האדם", זו שכינה (זה העמוד האמצעי).</p>
--	--

דלא אשתמודע אלא בה - ר"ל, כבינה וכן אין המחשבה ניכר אלא בעובדא⁹: **אך בצלם** - ר"ל, וזהו בצל, ועי' בפרשת נשא בר"מ (קכב ע"ב)¹⁰ **והוא על רישי דב"נ כו' אך בצלם יתהלך איש כו', עש"ב, וז"ש ודא שכינתא כו': דאיהו צלמו כו' - דנק' דמות אדם וע"ל תיקון א (יט ע"ב) ותיקון י"ח (&) וש"מ: ויברא אלהים - ר"ל, אלהים חיים דלעילא, בינה, ולכן למטה פירש **אלא שכינתא אתקרי אלהים**, ר"ל שכינתא תתאה, וכאן מפרש את האדם דא שכינתא תתאה, כמו שמפרש והולך: **במדה דיליה - כמ"ש במד"ר (פסיקתא דרב כהנא אות ה' - החדש הזה) תמתי תאומתי לא אני גדול ממנה ולא כו' וז"ש דלא אוסיף כו', שני המאורות הגדולים¹¹ (בראשית א טז):****

<p>אמר רבי אלעזר, והרי בשכינה לא כתוב בה בריאה אלא אצילות ועוד דהוה ליה למימר ויברא ה' את האדם מאי אלהי"ם אלא שכינתא אתקרי אלהי"ם ועל ההיא נשמתא דאתיהיבת בבר נש אתמר ויברא אלהי"ם את האדם בצלמו בדיוקנא דשכינתא ועל ההיא נשמתא אתמר אך בצלם יתהלך איש (קי ע"א) דהא בזמנא דאסתליק מבר נש נשמתא לא יכיל לאתנענעא אמר ליה בריך ברי לעתיק יומין וברי כל מאן דפגים האי דיוקנא כאלו ממעט את הדמות ושכינתא לא שריא תמן ובהווא זמנא שלטין עליה כל מקטרגין מסטרא דהווא פגימו ורזא דמלה (&) על כי אין אלהי"ם בקרבי מצאוני הרעות האלה הרעות מצאוני בגין דאסתלק שכינתא מני דאיהי אלהי"ם:</p>	<p>אמר רבי אלעזר, והרי בשכינה לא כתוב בה בריאה אלא אצילות, ועוד שהיה לו לומר "ויברא יהו"ה את האדם, מה זה "אלהי"ם". אלא שכינה נקראת אלהי"ם, ועל אותה נשמה שנתנה באדם נאמר "ויברא אלהי"ם את האדם בצלמו", בדמות השכינה, ועל אותה נשמה נאמר "אך בצלם יתהלך איש", שהרי בזמן שמסתלקת הנשמה מן האדם, אינו יכול להתנענע. אמר לו, ברוך בני לעתיק הימים, ובני, כל מי שפוגם בדמות הזו, כאלו ממעט את הדמות, והשכינה לא שורה שם. ובאותו הזמן שולטים עליו כל המקטרגים מהצד של אותו הפגם, וסוד הדבר "על כי אין אלהי"ם בקרבי מצאוני הרעות האלה", הרעות מצאוני משום שהסתלקה השכינה ממני, שהיא אלהי"ם.</p>
---	--

ועוד הל"ל ויברא ה' את האדם - ר"ל, כיון דכתיב בצלמו, דקאי על כרחך אעמודא דאמצעיתא, וא"כ ויברא מדבר בעמודא דאמצעיתא, וא"כ {קי ע"א} ויברא ה' הוה ליה למימר: **דהא בזמנא דאסתלק כו' - ר"ל, מ"ש "בצלם יתהלך איש", ע"י הצלם יכול להתנענע ולהלך. ועי' בפרשת משפטים (ק"ו ע"ב)¹² מה דלאו הכי מאן דאיהו מלובש כו' ול"ל תנועה כו', ואף שאמר שם בכל אדם, וכאן אומר בשני ענינים, א' כפשטיה, דכשמסתלק הנשמה ומת, אין לו הילוך. וב' בנשמתא קדישא, דרשעים בחייהון כו'¹³ ולית להון תנועה כנ"ל ברע"מ. וז"ש וברי כל מאן דפגם**

⁹ עי' אנ"כ ח, ועי' אד"ז רצא ע"א אבא טמיר יתיר, ועי"ש במ"א: דהיינו שנה"י דחכמה גנוז בנה"י דבינה

¹⁰ עי' מלואים אות (ב).

¹¹ עי' לעיל ח ע"ב: **את שני כו' - שת"ת מקבל מחו"ג וכן מלכות מחו"ג כמ"ש לעיל, ולכך בצרי ובשבא הן שני המאורות ת"ת ומלכות, רק כי הגבורות מקבלות מאימא ע"י ת"ת, אבל החסדים מקבלים מאבא שלא על ידו, כידוע בסוד אבא יסד ברתא (זהר ח"ג רנח ע"א), לכך בצרי שהוא חסד הן שוין, ובשבא שהוא גבורה (בראשית א טז) את המאור הגדול כו':**

¹² עי' מלואים אות (ג).

¹³ נקראים מתים.

האי דיוקנא, ר"ל נשמתא קדישא, שהוא צלם אלהים, וז"ש בפ' ואתחנן (רסה ע"א)¹⁴ וש"מ הרבה, הבו יקר לדיוקנא כו' שהוא לנשמתא קדישא כד אשתלים בשלימו, ועי' בפרשת בראשית (יד ע"א)¹⁵ וע"ד מאן דאתתקן כו', ולמעלה (פו ע"ב &) ויברא אלהים כו' ת"ח כל מאן דאנח כו' לדיוקנא כו' :

---

¹⁴ ז"ל: אמר ר"ש בשעתא דב"נ אקדים ובפלגות ליליא וקם ואשתדל באורייתא עד דנהיר צפרא בצפרא (ו)אנח תפילין ברישיה ותפילין ברשימא קדישא בדרועיה ואתעטף בעטופא דמצוה ואתי לנפקא מתרעא דביתיה אערע במזוזה רשימא דשמא קדישא בתרעא דביתיה ארבע מלאכין קדישין מזדווגן עמיה ונפקין עמיה מתרעא דביתיה ואוזפי ליה לבי כנישתא ומכרזי קמיה הבו יקרא לדיוקנא דמלכא קדישא הבו יקרא לבריה דמלכא לפרצופא יקרא דמלכא רוחא קדישא שריא עליה אכריז ואמר (ישעיה מט ג) ישראל אשר בך אתפאר:

תרגום: אמר רבי שמעון בשעה שהאדם מקדים בחצות הלילה וקם ועוסק בתורה עד שמאיר הבוקר, בבוקר מניח תפילין בראשו ותפילין ברושם קדוש בזרועו, ומתעטף בעטוף של מצוה, ובא לצאת משער ביתו, פוגש את המזוזה רושם הקדוש בשער ביתו, ארבעה מלאכים קדושים מזדווגים עמו, ויוצאים עמו משער ביתו, ומלואים אותו לבית הכנסת, ומכריזים לפניו, תנו כבוד לדמות המלך הקדוש, תנו כבוד לבן המלך, לפרצוף היקר של המלך הקדוש, רוח קדושה שורה עליו מכריזה ואומרת "ישראל אשר בך אתפאר".¹⁵ עי' מלואים אות (ד).

(א) עי' זהר ח"ג קכג ע"א: אית ב"נ דאיהו רשע גמור כל ימיו ואיהו עובר על כמה פקודין דלא תעשה ומתחרט ומודה עלייהו ולבחר כן לא עבד לא טוב ולא ביש לדא ודאי ימחול ליה קב"ה אבל לא דיזכה לתשובה עלאה¹⁶:

אית ב"נ לבתר דייתוב מחטאיו ומתכפר ליה איהו אזיל בדרך מצוה ומתעסק בכל כחו בדחילו ורחימו¹⁷ דקב"ה דא זכי לתשובה תתאה דאתקרי ה' ודא איהו תשובה תתאה: ואית ב"נ לבתר דמתחרט מחובוי ויעביד תשובה יתעסק¹⁸ באורייתא בדחילו ורחימו דקב"ה ולא על מנת לקבל פרס דא זכי לאת ו' דאיהו בן י"ה ועל שמיה אתקרי בינה ודא גרים דתשוב ו' לגבי ה' ומלת תשובה כך היא תשוב ו' לה¹⁹ ולעולם לא שריא ה' בכר נש ולא ו' בלא דחילו ובלא רחימו דאינון י"ה יראה ואהבה קרינון לון²⁰ ודאי ומתמן אתייהבו התורה והמצוה דאינון בן ובת ובגין דישראל מקיימן התורה והמצוה אתקריאו בנים לקב"ה הה"ד (דברים יד א) בנים אתם ליי אלהיכם²¹:

תרגום: יש אדם שהוא רשע גמור כל ימיו, והוא עובר על כמה מצוות לא תעשה ומתחרט ומודה עליהם, ואחר כך לא עושה לא טוב ולא רע, לזה בודאי ימחל הקדוש ברוך הוא, אבל לא שזכה לתשובה עליונה.

יש אדם שלאחר שישוב מחטאיו ומתכפר לו, הוא הולך בדרך מצוה ומתעסק בכל כחו ביראה ואהבת הקדוש ברוך הוא, זה זוכה לתשובה תחתונה שנקראת ה', וזו היא תשובה תחתונה. ויש אדם שלאחר שהתחרט על חטאיו ועשה תשובה ויתעסק בתורה ביראה ואהבת הקדוש ברוך הוא, ולא על מנת לקבל פרס, זה זוכה לאות ו', והוא בן י"ה, ועל שמו נקראת בינה, וזה גורם שתשוב ו' לה', ומלת תשובה כך היא, תשוב ו' לה', ולעולם לא שורה ה' באיש ולא ו' ללא יראה וללא אהבה, שהם י"ה, יראה ואהבה נקראים בודאי. ומשם נתנו התורה והמצוה שהם בן ובת, ומשום שישראל מקיימים התורה והמצוה, נקראו בנים לקדוש ברוך הוא, וזה שנאמר "בנים אתם לה' אלהיכם".

(ב) עי' זהר ח"ג קכב ע"ב: ה' דכהבראם²² (בראשית ב ד) ועלה אתמר (דברים ח ג) כי על כל מוצא פי יי' יחיה האדם והיא על רישיה דב"נ²³ עלה אתמר (במדבר יב ח) ותמונת יי' יביט (תהלים לט ז) אך בצלם יתהלך איש ובגין דאיהי על רישיה דב"נ אסיר ליה לב"נ למיזל ד' אמות²⁴ בגלויא²⁵ דרישא דאם היא אסתלקת מעל רישיה דב"נ מיד אסתלקו חיים²⁶ מניה: תרגום: ה' של הבראם. ועליו נאמר "כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם", והיא על ראש האיש, עליה נאמר "ותמונת ה' יביט", "אך בצלם יתהלך איש". ומשום שהיא על ראש האיש, אסור לו

¹⁶ עי' קכב ע"ב שמשמע שזה בינה ועי' הערה שם ע"א מש"כ בשם לש"ו בספר הדע"ה.

¹⁷ בענין אהבה ויראה עי' לעיל קכב ע"ב, ועיי"ש עוד בענין תורה ומצות.

¹⁸ ויתעסק (דפ"ו).

¹⁹ תשב ו' ה' אותיות תשובה והוא תשוב ו' לה' או ה' לו' אע"ג דלא נזכר י"ה ז"ש ולעולם כו' דשם תשובה (יהל אור).

²⁰ ליה (דפ"ו).

²¹ או"א (יהל אור).

²² עי' זהר ח"א כה ע"א שזהו מלכות.

²³ עי' זו"ח לך לך כו ע"א: הקב"ה נוטל אות א' משמו, ונותנה בראשה. כי הא דתנן, עתיד הקב"ה להיות עטרה בראש כל צדיק וצדיק לעולם הבא. ואיזהו, זה אות ה"א, כאשר ברא שמים וארץ, דכתיב בהבראם, בה"א בראם. ועי' תיקו"ז יב ע"ב שהעטרה בראש כל צדיק הוא השכינה.

²⁴ דרגא דידה ד"ס נה"ם ולכן נק' ד' וכשהיא שוה לת"ת נקראת ה' (יהל אור). עי' שער מאמרי רז"ל על הגמ' (כתובות קיא ע"א) כל המהלך ד' אמות בארץ ישראל כו'. כי היא ד' אמות, אות רביעית של השם, כוללת ד' אותיות כמ"ש בתיקונים סוף תיקון מז, והיא רה"י גבוה ו' ורחב ד', גבוה ו' מסט' דבעלה שמה מפרש ביו"ד אתוון, ורחב ד' מסט' דילה ד' אותיות כמש"ש (יהל אור).

והנה מש"כ הגר"א "סוף תיקון מז" לא מצאתיו שם, אמנם עי' תיקו"ז קיד ע"א: ודא אנד"י דאיהו רשות היחיד דאיהו יה"ה יחידו דעלמא ודא איהו אדם, ועיי"ש בבהגר"א, ז"ל, שהיא רשות בעלה הו"ה והוא גבוה יו"ד ורחבו ד' כמ"ש בכ"מ. יחידו דעלמא - דהויה לא נשתנה (מלאכי ג ו) אני ה' לא שניתי בכל העולם כולו הוא יחיד, עכ"ל.

²⁵ בגלוי (דפ"ו).

²⁶ בינה בגי' חיים (עם הכולל) (פע"ח שער התפילין פרק יא).

לאדם ללכת ארבע אמות בגלוי ראש, שאם היא מסתלקת מעל ראשו של האדם, מיד מסתלקים ממנו החיים.

(ג) עי' זהר ח"ב קטז ע"ב: פתח רעיא מהימנא ואמר (בראשית מח יד) המלאך הגואל אותי מכל רע דאיהי שכינתא²⁷ דאתמר בה (שמות יד יט) ויסע מלאך האלהים²⁸ יברך לכו בעלמא דאתי²⁹ וידגו לרב בקרב הארץ³⁰ בעלמא דין³¹ למהוי שלטנותכון³² בתרין עלמין דאתון חייך דמאן דאיהו מעלמא [דאתי] (דא חי) אתקרי [ע"ש דאתמר בה³³] (כמה דכתיב) (משלי ג יח) עץ חיים היא למחזיקים בה חיים תמן חיים³⁴ הכא:

מה דלאו הכי מאן דאיהו³⁵ מלובש באלין קליפין דעור ובשר ועצמות וגידים דגופא שפלא דרוחא הוא [מת תמן מה מיתא] ומית תמן מה מיתא (מיתה הוא מיתה) תמן מה מיתא לא חמי ולא שמע ולא ממלל ולית ליה תנועה בכל אברין דיליה הכי רוחא לא חזא דלעיל מניה דאתמר באורייתא עלייהו דע מה למעלה ממך עין רואה ואוזן שומעת וכל מעשיך בספר נכתבים:

תרגום: פתח הרועה הנאמן ואמר "המלאך הגואל אותי מכל רע", שהיא השכינה, שנאמר בה "ויסע מלאך האלהים", יברך אתכם בעולם הבא. "וידגו לרב בקרב הארץ", בעולם הזה, שתהיה שליטתכם בשני עולמות, שאתם חיים, שמי שהוא מהעולם הזה נקרא חי, כנאמר "עץ חיים היא למחזיקים בה" חיים שם, חיים כאן.

מה שאינו כך, מי שהוא מלובש בקליפות הללו, של עור ובשר ועצמות וגידים של הגוף השפל, שהרוח מתה שם. מה המת לא רואה ולא שומע ולא מדבר, ואין לו תנועה בכל איבריו, כך הרוח לא רואה למעלה ממנה, שנאמר עליהם בתורה, דע מה למעלה ממך, עין רואה ואוזן שומעת, וכל מעשיך בספר נכתבים.

(ד) עי' זהר ח"א יג ע"ב: פרשתא רביעאה (שם יא יג) והיה אם שמוע³⁶ כלילו דתרין סטרין³⁷ דאתאחדת בהו כנסת ישראל גבורה דלתתא³⁸ ודא ה בתראה דנטלא לון ואתכלילת מנהון ותפלין

²⁷ היא שכינה ונקראת מלאך כדפי' בינוקא, שהיא שלוחא מאבא ואימא להנהגת התחתונים, והיא נקראת שמיר"ה מפני שהיא נמצאת עם ישראל בגלותו לשומרם, מפני שעל ידה אין קלי' שולטות בישראל, גם היותם משוקעים בעמקי הבור, וזהו שאמר "הגואל אותי מכל רע" (אור יקר). עי' הלש"ו בספר הביאורים (ח"ב ע"ג) כל אור תחתון הוא בבחי' מלאך לאור העליון וכנודע בסוד המלאך הגואל.

²⁸ הרע"מ פירש על גאולת מצרים, וזהו שאמר "ויסע מלאך האלהים", ירצה הבינה, והיא שליח מהבינה אימא כדפי', ולכך יש לה כח לברך בעלמא דאתי (אור יקר) ²⁹ שהוא גן עדן עליון למטה מכסא הכבוד מושפע מהבינה על ידי המלכות (אור יקר). שבינה משם הברכה שהיא נקראת ברכה (יהל אור)

³⁰ אין ברכה זו גמשיית בבנים כדגים עם היות שזה תועלת לצדיק עסק בניו ובניו במצוות ובתורה והוא למעלה מתעטר עכ"ז נ"ל הכוונה באומרו "וידגו" כדפירשו בתיקו"ז דתלמידי חכמים בימא דאורייתא כנוני ימא, ועתה שהיה עיקר כוונת קיבוצם ורשות הניתן להם להיותם מחברים חיבור זה והיותם מתגלים למטה אל התחתונים בישיבת רשב"י וחבריו לעשות סעד וסמך לשכינה בגלותה ועזרתם למעלה בסודות התורה דהיינו שירבו כדגים בים התורה וזהו שאמר "וידגו לכון וכו'" (אור יקר).

³¹ בסוד הנשמות שהם יורדות ומתלבשות בעולם הזה וכו' בקלין דאורייתא (אור יקר). וזהו בקרב הארץ (יהל אור).

³² כמ"ש (יבמות צו ע"ב וש"מ) אגורה באהלך עולמים, וכי אפשר לדור בב' עולמים כו' [אלא אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא: רבונו של עולם, יהי רצון שיאמרו דבר שמועה מפי בעוה"ז. דאמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי: כל ת"ח שאומרים דבר שמועה מפיו בעולם הזה, שפתותיו דובבות בקבר] שהוא חי בקבר וזהו בקרב הארץ בתוכה (יהל אור).

³³ ר"ל כי חיים בבינה כידוע (יהל אור).

³⁴ ר"ל לכך נאמר חיים לשון רבים (יהל אור).

³⁵ ר"ל בגוף (יהל אור).

³⁶ גבורה (רח"ו).

³⁷ חס"ד וגבורה וע"כ יש ב' זו עד השמרו לכם ענייני חסד ושכר ואח"כ דין ועונש כלול שניהם. א"ם (נ"א). פי' והיה אם שמעו הוא מח הגבורות, ונדוע כי אפילו הגבורות כלולים מחסדים וכו', ולכן פרשה זו יש בה ונתתי מטר ארצכם, שהיא רחמים, ויש בה דין ועונש (מ"מ).

³⁸ שהיא נבנית ע"י גבורות (רח"ו, ומ"מ).

אתוון דשמא קדישא אינון ממש ועל דא (שיה"ש ז ו) ראשך עליך ככרמל אלין תפלין דרישא³⁹ ודלת ראשך⁴⁰ ההיא תפלה של יד דאיהי מסכנא⁴¹ לגבי עילא אוף הכי שלימו⁴² אית לה כגוונא דלעילא (שם) מלך אסור ברהטים⁴³ קשיר איהו⁴⁴ ואחיד באינון בתי לאתאחדא בההוא שמא קדישא⁴⁵ כדקא יאות ועל דא מאן דאתתקן בהו איהו הוי בצלם אלהים מה אלהים⁴⁶ אתיחדא ביה שמא קדישא אף הוא אתיחד ביה שמא קדישא כדקא יאות זכר ונקבה ברא אותם (בראשית א כז) תפלין דרישא ותפלה של יד וכלא חד

תרגום: פרשה הרביעית "והיה אם שמוע", כללות של שני צדדים שנאחזת בהם כנסת ישראל, הגבורה שלמטה, וזו ה' האחרונה שנוטלת אותם ונכללת מהם. והתפלין הם ממש אותיות השם הקדוש. ועל כן, "ראשך עליך ככרמל" אלו תפלין של ראש, "ודלת ראשך" התפלה ההיא של יד, שהיא עניה כלפי מעלה. כמו כן כאן שלמות יש לה כדוגמה שלמעלה. "מלך אסור ברהטים" הוא קשור ואחוז באותם הבתים להאחז בשם הקדוש ההוא כראוי. ועל כן מי שנתקן בהם הוא בצלם אלהים. כמו שהשם הקדוש מתייחד באלהים, כמו כן השם הקדוש מתייחד בו כראוי. זכר ונקבה ברא אותם, תפלין של ראש ותפילה של יד, והכל אחד.

---

³⁹ עי' תיקו"ז קסח ע"ב: כי עין בעין יראו בשוב ה' ציון (ישעיה נב ח) בההוא זמנא קודשא בריך הוא משבח לה ה"ד ראשך עליך ככרמל (שיה"ש ז ו) דא תפלין [קמד ע"ב] דרישא ורצועין תליין מכאן ומכאן כזמורות דאינון ככרמל דתליין מגפן ודלת ראשך כארגמן דא תפילה דיד מה דהות דלת בגלותא עניה ה"ד (תהלים קב א) תפילה לעני כי יעטוף.

⁴⁰ פי' אומרים למלכות ג"כ, ודלת ראשך, שהם תפלין של יד דז"א, שהם מוחין דנוק' וכו' ואינם מוחין גמורים אלא הארת המוחין בלבד לכך אמר "ודלת" לשון מסכינא (מ"מ).

⁴¹ נדרש דלת מלשון דלות (רח"ו).

⁴² פי', אע"פ שנקראים דלת, שהם הארת המוחין בלבד, מ"מ הם ד' מוחין שלימים ומאירים כמו של ז"א, וז"ש "בארגמן" שהוא ז"א (מ"מ).

⁴³ עי' בהגר"א בתיקו"ז לד ע"ג שהמלך היא הוי"ה אסור ברהטים שהם הבתים אדנ"י.

⁴⁴ פי' מלך, הוא ז"א, אסור וקשור ברהטים, שהם נה"י דאימא, שהם ד' בתי דתפלין, כנודע שנכנסים בתוכו ונעשים עצם מעצמיו (מ"מ).

⁴⁵ הם ד' מוחין דז"א, שרמוזים בד' אותיות הוי"ה (מ"מ).

⁴⁶ ז"ן נקראים אלהים, שגם ז"א נקרא אלהים (מ"מ).